

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра англійської філології та методики викладання іноземної мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультет іноземних мов
Світлана ВІРОТЧЕНКО

“ 30 ” серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практична фонетика англійської мови

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>03 гуманітарні науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>035 філологія</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова</u> (шифр і назва)
спеціалізація <u>англійська</u>	<u>035.041 германські мови та літератури (переклад включно) , перша –</u> (шифр і назва)
вид дисципліни	<u>вибіркова</u> (обов'язкова / за вибором)
факультет	<u>іноземних мов</u>

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“29” серпня 2023 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: **ГАКАЛО Даріна Олександрівна**,
викладач кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

Програму схвалено на засіданні кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

“28” серпня 2023 року, протокол № 1

В.о. завідувача кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

(підпис) Ірина МОРОЗОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова
назва освітньої програми

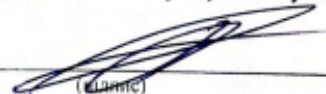
Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)
Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова

(підпис) Людмила СОЛОЩУК
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

“29” серпня 2023 року, протокол № 15

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

(підпис) Анна КОТОВА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Практична фонетика іноземної мови» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова підготовки бакалаврів зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни "Практична фонетика англійської мови" полягає у навчанні студентів практичним навичкам звуків, інтонування та вимови англійської мови. Основна мета полягає в тому, щоб студенти могли володіти чіткою та правильною вимовою англійської мови, що допоможе їм стати більш ефективними та впевненими співрозмовниками в міжнародному співтоваристві.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- Розвиток артикуляції: Вивчення органів артикуляції та вправ для правильного утворення звуків англійської мови.
- Вивчення фонетичної транскрипції: Ознайомлення студентів з міжнародним фонетичним алфавітом для збільшення розуміння звуків та їх зображення на папері.
- Акцент і інтонування: Допомогти студентам знизити вплив рідної мови на їхній англійський акцент та вдосконалити інтонування для підвищення зрозумілості й ефективності спілкування.
- Розвиток аудіальних навичок: Покращення здатності розпізнавати різні звуки англійської мови в усному мовленні носіїв мови.
- Адаптація до різних варіацій мови: Збільшення розуміння різних акцентів та діалектів англійської мови для ефективної комунікації з носіями мови з різних культур.
- Використання фонетичних знань у практичних ситуаціях: Розвиток навичок правильної вимови для усного мовлення, викладання, перекладу та інших сфер, де чітке спілкування є важливим.
- Фонетичний аналіз: Навчання студентів здатності аналізувати та ідентифікувати звуки, помилки в вимові та способи їх виправлення.

Навчальна дисципліна забезпечує розвиток таких компетентностей:

А) Фонетична: Компетентності викладання фонетики включають глибоке розуміння фонетичних принципів, навички ефективної комунікації, здатність діагностувати та розв'язувати індивідуальні проблеми вимови, а також вміння використовувати різні навчальні стратегії та матеріали для покращення фонетичної обізнаності та вимови студентів.

Б) Загальні компетентності:

- здатність розпізнавати та розрізняти окремі звуки мови (фонемі) в різних мовних контекстах
- вміння точно та чітко вимовляти звуки мови, зокрема голосні, приголосні та дифтонги.
- здатність сприймати та оперувати звуковою структурою слів, наприклад, визначати склади, рими та фонематичні сегменти.
- вміння використовувати фонетичні символи та системи позначень (наприклад, IPA) для точної передачі звуків розмовної мови.
- розуміння та використання відповідних моделей висоти тону, наголосу, ритму та інтонації для передачі змісту та емоційної виразності у мовленні.

- здатність застосовувати фонетичні знання в різних мовних контекстах, наприклад, для розуміння акцентів, діалектів та регіональних мовних варіацій.

В) Фахові компетентності:

- здатність точно вимовляти та відтворювати звуки мови оригіналу та перекладу, що забезпечує точність перекладу та ефективну комунікацію в діловому середовищі
- знання різних акцентів і діалектів мови оригіналу та мови перекладу, що сприяє кращому розумінню та адаптації перекладів для конкретних аудиторій або ринків.
- вміння аналізувати фонетичні особливості та нюанси в тексті оригіналу та застосовувати відповідні фонетичні еквіваленти або адаптації в цільовій мові під час перекладу.
- розуміння подібностей та відмінностей у фонетичних системах мови оригіналу та мови перекладу для прийняття обґрунтованих рішень у перекладі та комунікації.
- здатність забезпечити зрозумілість, чіткість і контекстуальну відповідність перекладеного контенту та ділової комунікації з точки зору вимови.
- навички виголошення промов, презентацій з правильною фонетичною дикцією та інтонацією, що підвищує професійну компетентність та переконливість.

1.3. Кількість кредитів: 4

1.4. Загальна кількість годин: 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
32 год.	10 год.
Самостійна робота	
88 год.	110 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
Не передбачено	

1.6. Заплановані результати навчання:

- Здатність до правильної артикуляції: Студенти зможуть ідентифікувати та коректно вимовляти різні звуки англійської мови, використовуючи відповідні органи артикуляції.
- Володіння фонетичною транскрипцією: Студенти будуть ознайомлені з міжнародним фонетичним алфавітом і зможуть транскрибувати слова та фрази звук за звуком.
- Покращення вимови: Студенти зможуть покращити власну вимову, вдосконалюючи її і працюючи над зменшенням впливу свого рідного акценту на мовлення.
- Вдосконалення інтонування: Студенти навчаться оперувати правильним інтонуванням для вираження різних емоцій та ідей під час мовлення.
- Розуміння різних акцентів: Студенти зможуть розпізнавати та розуміти різні акценти та діалекти англійської мови, що збільшить їхню спроможність спілкуватися з носіями мови.

- Практичне застосування: Студенти зможуть використовувати набуті фонетичні знання у різних практичних ситуаціях, таких як усне мовлення, викладання, переклад тощо.
- Виявлення та виправлення помилок: Студенти зможуть ідентифікувати свої помилки в англійській вимові та знаходити способи їх виправлення.
- Розвиток аудіальних навичок: Студенти будуть здатні легко розпізнавати та розуміти різні звуки англійської мови під час прослуховування мовлення носіїв мови.

Ці заплановані результати навчання допоможуть студентам стати більш впевненими та компетентними у вимові та розумінні англійської мови, що сприятиме їхньому успіху у спілкуванні та професійному житті.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ до фонетики англійської мови

Тема 1. Фонетика: завдання та цілі.

Вступ до фонетики англійської мови.
Міжнародний фонетичний алфавіт.
Фонетика та міжкультурна комунікація.

Тема 2. Артикуляція звуків, інтонування.

Приголосні звуки та їх артикуляція.
Голосні звуки та їх артикуляція.
Артикуляція складних звуків та сполучень.
Інтонування в англійській мові.
Інтонаційні моделі англійського висловлювання.

Тема 3. Акцент і акцентуація.

Акцент та його вплив на вимову.
Акцентуація слів та фраз.
Вимова слів з різними акцентами.

Тема 4. Фонетика в практичних ситуаціях.

Фонетичний аналіз власного мовлення.
Фонетика і мовна інтерпретація.
Фоностилістика сучасної англійської мови
Вплив інтернету та технологій на фонетику.
Підсумки та огляд досягнень.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Вступ до фонетики англійської мови												
Тема 1. Фонетика: завдання та цілі.	28	6				22	29	2				27
Тема 2. Артикуляція	32	10				22	31	3				28

звуків, інтонування.											
Тема 3. Акцент і акцентуація.	28	6				22	29	2			27
Тема 4. Фонетика в практичних ситуаціях.	32	10				22	31	3			28
Усього годин	120	32				88	120	10			110

4. Теми практичних занять
не передбачені робочим навчальним планом

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Огляд основних аспектів фонетики англійської мови. Ознайомлення з символами та правилами фонетичної транскрипції.	22	27
2	Вивчення голосних і приголосних звуків англійської мови. Практика артикуляції звуків. Індивідуальний проєкт.	22	28
3	Практичне використання фонетичних явищ. Розрізнення різних акцентів англійської мови. Індивідуальний проєкт.	22	27
4	Виявлення власних вимовних помилок та можливості їх виправлення. Розуміння функціонування та ролі фонетики в сучасній англійській мові.	22	28
	Разом	88	110

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено робочим навчальним планом

6. Методи навчання

1. Лекції, самостійна робота студентів.
2. Комунікативний метод (мозковий штурм, інтерактивна лекція)
3. Викладання з підтримкою (scaffolding) – демонстрація з Power Point
4. Проблемного викладу / інтерактивний метод (інтерактивна лекція, дискусія, кооперовано-групова робота).
5. Дослідницький метод (метод проєктів) (підготовка індивідуальних проєктів).
6. Аудіометод, відеометод.

7. Методи контролю

1. Метод усного контролю: врахування активності студентів на лекціях (відповіді на питання лектора); фронтальне опитування.
2. Метод індивідуального контролю (підготовка індивідуальних проєктів).
3. Метод самоконтролю за ефективністю науково-пізнавальної діяльності.
4. Залік (тест на множинний вибір).

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Сума		
Розділ 1				Разом	Залік	
T1 (10)	T2 (10)	T3 (10)	T4 (10)	40	60	100

T1, T2 ... – теми розділів.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Розподіл балів

Вид діяльності	Кількість балів
Індивідуальний проєкт	10 б.х2
Відвідування лекцій	1.25 б. д/ф 4 б. з/ф
Залікова робота	60 б.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. O'Connor J.D. Better English Pronunciation. – Cambridge University Press, 2008. – 150 р.
2. Гудманян А.Г. Фонетика англійської мови: навчальний посібник / А.Г.Гудманян, Г.Г.Єнчева, О.В.Полякова. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2011. – 154 с.
3. Колесник О.С., Гаращук Л. А., Гаращук К. В. Теоретична фонетика англійської мови: навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов / О.С.

Колесник, Л. А. Гаращук, К. В. Гаращук. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. – 226с.

Допоміжна література

1. Baker N. Ship or Sheep? / N. Baker. – Cambridge: Cambridge University Press, 2002. – 168 p.
2. Громова О.П., Піддубна Л.М. Теоретична та практична фонетика англійської мови. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2019. – 57с.
3. Дворжецька М.П. Фонетика англійської мови: фоностилістика і риторика мовленнєвої комунікації / М.П. Дворжецька. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 208 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Daily Step English. How to understand Fast English. – https://www.dailystep.com/en/blog/how-understand-fast-english?utm_source=fast-eng-butt&utm_medium=email
2. Alan Rickman Sonnet 130 by W. Shakespeare. – <https://www.youtube.com/watch?v=xP06F0yynic>
3. Learn English with Julia. Tongue Twisters - British Pronunciation - Exercise 1of2. – <https://youtu.be/BbrsgS5V3s0>

SUMMARY

The course "Practical Phonetics of English" is intended to teach students practical skills in the sounds, intonation, and pronunciation of the English language. The main goal is for students to be able to master clear and correct pronunciation of English, which will help them become more effective and confident interlocutors in the international community.

The course is delivered in the academic year 2023/24 (2nd semester) to BA students of the 1st year majoring in English at the School of Foreign Languages of V.N. Karazin Kharkiv National University.

Branch of knowledge: 035 Philology Specialization: 035.041 Germanic Languages and Literature, Translation inclusive.

Status of the discipline: cycle of professional courses; optional course

Developer and Lecturer: Darina HAKALO, Department of English Philology and Foreign Language Teaching Methods and Practice

Course volume:

4 ECTS

32 hours of lectures, 88 hours of self-study (Full-Time)

10 hours of lectures, 110 hours of self-study (Part-Time)

Form of final control: written test (A, B, C, D)

Course language: English, Ukrainian

Course prerequisites: level of English – B1;

Course summary: The course "Practical Phonetics of English" is intended to teach students practical skills in the sounds, intonation, and pronunciation of the English language. The main goal is for students to be able to master clear and correct pronunciation of English, which will help them become more effective and confident interlocutors in the international community.

Competencies: The competencies of teaching phonetics include a deep understanding of phonetic principles, effective communication skills, the ability to diagnose and address individual pronunciation challenges, and the proficiency to employ various instructional strategies and materials to enhance learners' phonetic awareness and pronunciation.

General competencies:

- an ability to recognize and distinguish individual speech sounds (phonemes) in different linguistic contexts.
- a skill to produce accurate and clear speech sounds, including vowels, consonants, and diphthongs.
- a capacity to perceive and manipulate the sound structure of words, such as identifying syllables, rhymes, and phonemic segments.
- a proficiency to use phonetic symbols and notation systems (e.g., IPA) to represent spoken language sounds accurately.
- an understanding and use of appropriate pitch, stress, rhythm, and intonation patterns to convey meaning and emotional expression in speech.
- an ability to apply phonetic knowledge in various linguistic contexts, such as understanding accents, dialects, and regional speech variations.

Professional competencies:

- the ability to accurately pronounce and reproduce speech sounds in the source and target languages, ensuring fidelity in translation and effective communication in business settings.
- knowledge of different accents and dialects in both the source and target languages, enabling better comprehension and adaptation of translations for specific audiences or markets.
- the skill to analyze phonetic features and nuances in the source text and apply appropriate phonetic equivalents or adaptations in the target language during translation.
- understanding the similarities and differences in phonetic systems between the source and target languages to make informed decisions in translation and communication.
- the ability to ensure that translated content and business communications are intelligible, clear, and contextually appropriate in terms of pronunciation.
- proficiency in delivering speeches, presentations, or business pitches with proper phonetic diction and intonation, enhancing professional credibility and persuasiveness.

Learning outcomes:

- ability to produce correct articulation: students will be able to identify and correctly pronounce the different sounds of the English language using the appropriate organs of articulation.
- knowledge of phonetic transcription: students will be introduced to the International Phonetic Alphabet and will be able to transcribe words and phrases sound by sound.
- improving pronunciation: students will be able to improve their pronunciation by refining it, and working on reducing the influence of their native accent on their speech.
- improving intonation: students will learn how to use proper intonation to express different emotions and ideas when speaking.
- understanding different accents: students will be able to recognize and understand different accents and dialects of English, which will increase their ability to communicate with native speakers.
- practical application: students will be able to use the acquired phonetic knowledge in various practical situations, such as speaking, teaching, translation, etc.
- identifying and correcting errors: students will be able to identify their errors in English pronunciation and find ways to correct them.
- developing listening skills: students will be able to easily recognize and understand different sounds of English when listening to native speakers.

These planned learning outcomes will help students become more confident and competent in pronouncing and understanding English, which will contribute to their success in communication and professional life.

Assessment and feedback:

- individual projects – 2x10 points each
- participation – 20 points (attendance and interaction in class)
- final test – 60 points

Course quality monitoring

1. Syllabus feedback from internal and external (peer-)reviewers
2. Feedback from students who attend the course
3. Students' performance in the course